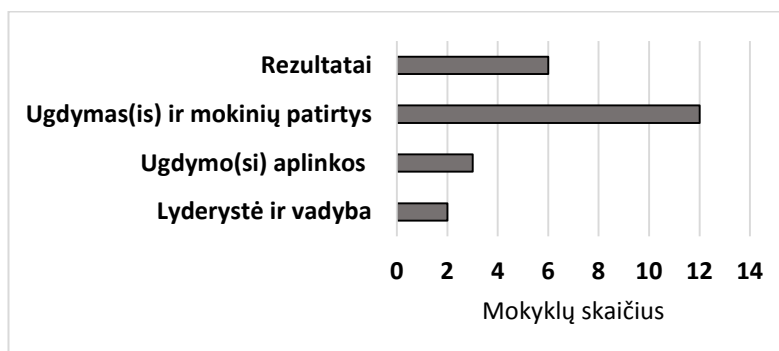

2017–2018 m. m. Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo programos įgyvendinančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo duomenys

Vienas iš Valstybinės švietimo 2013–2022 m. strategijos tikslų – „Įdiegti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą, užtikrinančią savivaldos, socialinės partnerystės ir vadovų lyderystės darną“. Antrasis šio tikslo rodiklis – mokyklų, skelbiančių pažangą Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS), skaičius. Tikimasi, kad 2022 m. visos Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos skelbs savo pažangą.

2018 metų veiklos kokybės įsivertinimo ataskaitas Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai (toliau – NMVA) teikė ir pažangą ŠVIS'e skelbė 21 Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo programos įgyvendinanti mokykla (toliau – BUM), t. y. 95 proc. visų rajono BUM. Palyginimui: 2017 m. pažangos ataskaitas skelbė 19 mokyklų (80 proc.), 2016 m. – 17 mokyklų (62 proc.). Ataskaitas teikusios ir pažangą skelbusios BUM veiklą įsivertino taikydamos Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programos, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu, Nr. V-267 (toliau – Įsivertinimo metodika).

Šiaulių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) BUM veikla 2018 m. tobulinta kryptingai, atsižvelgiant į Savivaldybės 2018 metų veiklos strateginį tikslą (aukštos ugdymo ir švietimo paslaugų kokybės bei jų prieinamumo kiekvienam gyventojui užtikrinimas) ir Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus 2018 metų veiklos prioritetą (mokinių mokymosi pažanga ir ugdymo(si) kaita – sėkmingos mokyklos veiklos požymis). 2017–2018 m. m. Savivaldybės BUM veiklos kokybės įsivertinimo duomenų analizė parodė, kad mokyklose dažniausiai tobulinta ugdymo(si) sritis (pagal Įsivertinimo metodiką – „Ugdymas(is) ir mokinių patirtys“) (žr. 1 pav.).

1 pav. 2018 m. Savivaldybės BUM tobulintos veiklos sritys¹

Siekdamos tobulinti mokinių ugdymą(si) ir turtinti mokinių patirtis, mokyklų bendruomenės orientavosi į:

- mokinių poreikių pažinimą bei mokymosi pagalbos veiksmingumo didinimą (Kužių gimnazija, Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija (toliau – KLIIG));
- tarpusavio santykių ir mokinių savijautos mokantis gerinimą (Šakynos mokykla, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Drąsučių mokykla, Kužių gimnazija);
- mokinių savivaldumo mokantis skatinimą (Gruzdžių gimnazija, Kuršėnų Stasio Anglickio mokykla);
- ugdymo tikslų kontekstualumo užtikrinimą (Bubių mokykla);
- mokymosi lūkesčių didinimą ir mokinių skatinimą (Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras (toliau – mokykla-daugiafunkcis centras – MDC));
- klasių valdymo gerinimo (Gilvyčių mokykla);

¹ Kužių gimnazija tobulino 3 veiklos sritis

- mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo įvairovės didinimą (Kairių pagrindinė mokykla).

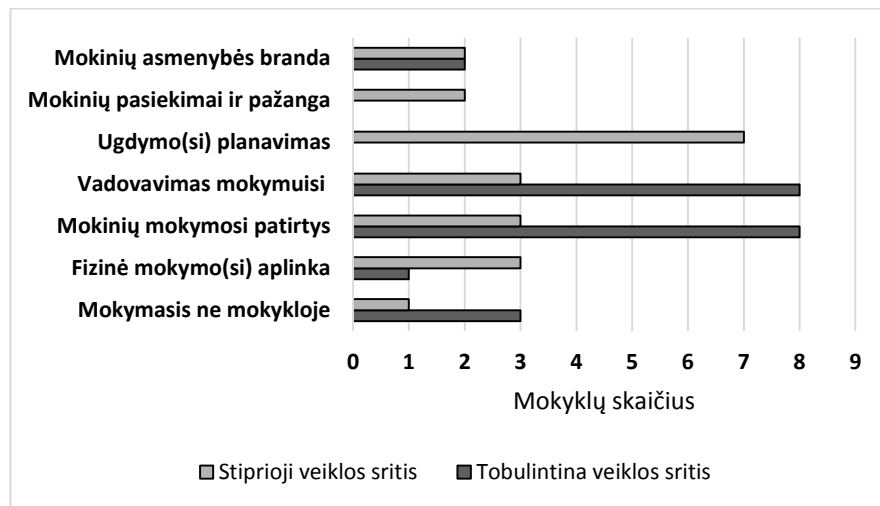
Dalis Savivaldybės BUM siekė gerinti mokinių ugdymo(si) rezultatus (veiklos sritis pagal Įsivertinimo metodiką – „Rezultatai“). Penkios mokyklos siekė užtikrinti mokinių pažangos optimalumą bei visybiškumą (Aukštelkės MDC, Kužių, Meškuičių gimnazijos, Pakapės, Voveriškių mokyklos), o Šilėnų mokykla stiprino mokinių savivoką bei savivertę.

Bazilionų MDC ir Verbūnų MDC tobulino ugdymo(si) aplinką, t. y. siekė didinti aplinkos ergonomiškumą, Šilėnų mokykla intensyvino mokymą(si) ne mokykloje. Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų mokykla (toliau – Ginkūnų mokykla) stiprino pedagogų bendradarbiavimo ir kolegialaus mokymosi kompetencijas, Naisių mokykla daug dėmesio skyrė mokyklos tinklaveikai (veiklos sritis pagal Įsivertinimo metodiką – „Lyderystė ir vadyba“).

BUM pažangos ataskaitose pateiktų duomenų analizė rodo, kad daugeliu atvejų veikla tobulinta veiksmingai, mokyklose stebimi pozityvus pokyčiai:

- gerėja mokinių mokymosi motyvacija; stiprėja mokinių mokymosi kompetencijos; vis dažniau stebimos savivaldaus mokymosi apraiškos (Bazilionų, Kuršėnų Pavenčių, Raudėnų MDC, Kuršėnų Stasio Anglickio, Bubių, Gilvyčių mokyklos, Kuršėnų Daugėlių bei Kairių pagrindinės mokyklos, Gruzdžių, Meškuičių gimnazijos);
- auga mokinių, darančių pažangą, skaičius; užtikrinamas pažangos optimalumas; gerėja akademiniai mokinių pasiekimai; gerėja pamokų lankomumas (Kuršėnų Stasio Anglickio, Bubių, Drąsučių, Gilvyčių, Voveriškių, Pakapės, Ginkūnų mokyklos, Kairių pagrindinė mokykla, Kužių gimnazija, KLIB);
- pradėti taikyti šiuolaikiški mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir vertinimo instrumentai (Aukštelkės MDC, Kuršėnų Stasio Anglickio mokykla, Kužių gimnazija);
- stebima mokinių asmenybės branda; stiprėja mokinių tapatumas, atsakomybė, įsitraukimas į ugdymo(si) proceso ir erdvių bendrakūrą (Aukštelkės, Bazilionų, Raudėnų, Verbūnų MDC, Meškuičių gimnazija, Pakapės, Šakynos, Šilėnų mokyklos);
- kūrybiškai ir veiksmingai panaudojamos netradicinės ugdymo(si) erdvės; pamokose tinkamai parenkami ir veiksmingai taikomi įvairūs ugdymo(si) metodai; naudojamos šiuolaikiškos mokymo(si) technologijos; stiprėja mokymosi pedagoginės paradigmos raiška; intensyvėja patyriminis mokymas(is) (Bubių, Drąsučių, Naisių, Voveriškių mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Gruzdžių gimnazija, Raudėnų MDC);
- veiksmingiau įprasminimas mokymo(si) turinys: mokomoji medžiaga siejamas su gyvenimiškąja mokinių patirtimi, mokyklose organizuojami prasmingi renginiai, visuomeninės-socialinės veiklos (Kuršėnų Pavenčių MDC);
- tenkinami individualūs mokymo(si) poreikiai; užtikrinama veiksminga mokymosi pagalba (Kužių gimnazija, KLIB);
- įrengtos mokiniams patrauklios poilsio / laisvalaikio / ugdymo(si) zonos (Pakapės mokykla, Bazilionų, Raudėnų, Verbūnų MDC);
- gerėja mikroklimate: didėja fizinis, emocinis mokinių saugumas; mokinių ir mokytojų santykiai grindžiami tarpusavio pagarba ir pasitikėjimu (Bubių, Gilvyčių, Šakynos mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla);
- vykdomas veiksmingas pedagogų bendradarbiavimas; nuosekliai diegiamas kolegialus grįžtamasis ryšys; tikslingai tobulintos mokytojų profesinės kompetencijos (Ginkūnų, Gilvyčių mokyklos).

Įsivertinus veiklos kokybę BUM įvardintos stipriosios ir tobulintinos veiklos sritys (2 pav.).

2 pav. 2018 m. išskirtos stipriosios ir tobulintinos bendrojo ugdymo mokyklų veiklos sritys

Kaip rodo veiklos įsivertinimo duomenys, Savivaldybės BUM stipriausia veiklos sritis – ugdymo(si) planavimas. Bent keturios mokyklos iš septynių (Kairių, Ginkūnų mokyklos, Kužių gimnazija, KLIIG) kaip sėkmingą mokyklos veiklą šioje srityje įvardino tikslingą pedagogų orientavimąsi į mokinių poreikius (įskaitant mokinių gabumų bei talentų ugdymą) planuojant ir organizuojant ugdymą, t. y. veiksmingos mokymosi pagalbos teikimą, ugdymo turinio diferencijavimą pamokose, asmeninių planų žinių ir mokėjimų spragoms įveikti sudarymą, sėkmingą mokinių parengimą konkursams ir olimpiadoms ir pan. Kitose trijose – Bubių, Gilvyčių, Šakynos – mokyklose, kaip stiprybė ugdymo(si) planavimo srityje įvardintos pedagogų profesinės, t. y. planavimo, kompetencijos.

Kaip tobulintinos veiklos mokyklose dažniausiai įvardintas vadovavimas mokymuisi ir mokinių mokymosi patirtys – šias sritis tobulintinomis įvardino po aštuonias BUM. Toks bendruomenių pasirinkimas grindžiamas šiais pastebėjimais:

- „pamokų metu mokytojai retai derina individualų, grupinį, partnerišką, visos klasės ir tinklinį mokymąsi“ (Kairių pagrindinė mokykla);
- „pamokų ir namų darbų užduotys mažai diferencijuojamos“ (Bubių mokykla);
- „sudarydami ugdymo planus mokytojai nepakankamai tiksliai numato siektinus rezultatus, ne visada kuria iššūkius, atitinkančius mokinio jėgas bei stimuliuojančius nuolatinės pastangos“ (Aukštelkės MDC);
- „taikomi metodai ne visuomet atitinka ugdymo tikslus, mokinių amžių, galimybes, trūksta diferencijavimo, individualizavimo; ugdymas ne visada atitinka mokinių interesus“ (Voveriškių mokykla);
- „retai aptariamos individualios mokymosi sėkmės, mokiniai ne visada vertina ir analizuoja savo pasiekimus ir pažangą, retai dalyvauja planuojant veiklas, renkantis temas, mokymosi būdus“ (Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla);
- „pamokose trūksta veiklų, skatinančių mokinių entuziazmą, aktyvų, prasmingą mokymąsi; retai atliekami tyrinėjimai, stebėjimai, eksperimentai, kūrybingumą skatinančios veiklos“ (Pakapės mokykla);
- „mokinys pamokoje negali pasirinkti užduoties pagal savo gebėjimus“ (Meškuičių gimnazija);
- „mokykloje vyrauja tradicinė pamoka: aiškinimas, skaitymas, rašymas ir visos klasės mokymas“ (Kužių gimnazija).

Paminėtieji įsivertinimo rezultatai lėmė BUM pasirinkimą tobulinti tam tikras veiklas 2019 m.: net aštuonios Savivaldybės BUM numatė tobulinti vadovavimo mokymui(si) srities veiklas, tokias kaip mokymo(si) lūkesčių kėlimas ir mokinių skatinimas, ugdymo(si) organizavimas (Naisių, Bubių, Pavenčių, Voveriškių, Pakapės mokyklos, Aukštelkės MDC, Meškuičių, Kužių gimnazijos). Keturios mokyklos (Drąsučių, Šakynos, Šilėnų mokyklos, Raudėnų MDC) daugiau dėmesio skirs

mokinių mokymosi procesui, t. y. mokymosi kokybės gerinimui, mokinių įtraukimui į aktyvų mokyklos gyvenimą. Ginkūnų, Gilvyčių mokyklos, Gruzdžių gimnazija ir KLIB 2019 metais sieks geresnių mokinių mokymo(si) ir ugdymo(si) rezultatų (mokinių asmenybės brandos, mokymosi pasiekimų ir pažangos) (3 pav.).

3 pav. 2019 m. bendrojo ugdymo mokyklų pasirinktos tobulinti veiklos sritys

Savivaldybės BUM veiklos kokybės įsivertinimo rezultatai iš dalies grindžiami skirtingų mokyklų bendruomenių grupių (mokytojų, mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau – tėvai) apklausos duomenimis². Dalyvauti apklausoje buvo pakviesta 1887 mokiniai ir 1942 tėvai. Į anketų klausimus atsakė 79,9 proc. mokinių ir 62,2 proc. tėvų.

Apibendrinti mokinių apklausos rezultatai rodo, kad daugumoje Savivaldybės mokyklų aukščiausiai vertinti 2 teiginiai: „man yra svarbu mokytis“ ir „mokykloje esame skatinami bendradarbiauti, padėti vienas kitam“ (1 lentelė).

1 lentelė. **Mokinių apklausos duomenys**

Teiginiai	Mokyklos
<i>Aukščiausios vertės teiginiai (verčių vidurkiai: 3.4–3.6)</i>	
„Man yra svarbu mokytis“	Aukštelkės, Bubių, Drąsučių, Gilvyčių, Ginkūnų, Kairių, Kuršėnų Stasio Anglickio, Naisių, Verbūnų, Voveriškių, Pakapės mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, KLIB, Kužių gimnazija, Bazilionų, Pavenčių, Raudėnų MDC
„Mokykloje esame skatinami bendradarbiauti, padėti vieni kitiems“	Aukštelkės, Bubių, Gilvyčių, Kuršėnų Stasio Anglickio, Naisių, Pakapės, Verbūnų mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, KLIB, Kužių gimnazija, Bazilionų, Raudėnų, Pavenčių MDC
„Per paskutinius 2 mėnesius aš iš kitų mokinių nesijuokiau, nesišaipiau“	Gruzdžių gimnazija, Pavenčių MDC
„Mokytojai man padeda pažinti mano gabumus ir polinkius“; „man įdomi ir naudinga mokyklos organizuojama socialinė ir visuomeninė veikla“	Naisių, Verbūnų mokyklos
„Moku naudotis kompiuteriu informacijos paieškoms internete“; „mūsų mokykla suteikia man pakankamai istorijos, geografijos žinių ir įgūdžių“; „man gerai sekasi bendrauti su bendraamžiais“	Šilėnų mokykla
<i>Žemiausios vertės teiginiai (verčių vidurkiai: 2.0–2.8)</i>	

² Apklausei naudoti www.iqesonline.lt sistemoje pateikti klausimynai

„Į mokyklą einu su džiaugsmu“	Aukštelkės, Bubių, Drąsūčių, Gilvyčių, Ginkūnų, Kairių, Kuršėnų Stasio Anglickio, Pakapės, Šakynos, Šilėnų, Voveriškių mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, KLIB, Gruzdžių, Kužių, Meškuičių gimnazijos, Pavenčių, Raudėnų MDC
„Per pamokas aš turiu galimybę pasirinkti įvairaus sunkumo užduotis“	Aukštelkės, Bubių, Drąsūčių, Gilvyčių, Kuršėnų Stasio Anglickio, Pakapės, Verbūnų mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Meškuičių gimnazija, Raudėnų MDC
„Dalykų mokymas anglų, vokiečių, prancūzų kalba būtų naudingas tik popamokinėje veikloje, projektuose, būreliuose, bet ne pamokose“	Drąsūčių, Gilvyčių, Pakapės, Šakynos, Verbūnų, Voveriškių mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, KLIB, Gruzdžių, Kužių, Meškuičių gimnazijos, Bazilionų, Pavenčių MDC
„Per paskutinius 2 mėnesius iš manęs mokykloje niekas nesijuokė, nesišaipė“	Drąsūčių, Naisių, Pakapės mokyklos, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Raudėnų MDC
„Su mokytoju planuojame mano mokymosi tikslus ir žingsnius jiems pasiekti“	Kairių, Šakynos, Voveriškių mokyklos, KLIB, Kužių, Meškuičių gimnazijos
„Jei kai kurių dalykų būtų mokoma užsienio kalba, noriai eičiau į tokias pamokas“	Meškuičių gimnazija, Šakynos mokykla

Žemiausios vertės teiginių pasiskirstymas didesnis. Daugumoje mokyklų žemiausiai vertinti 3 teiginiai: „į mokyklą einu su džiaugsmu“, „per pamokas aš turiu galimybę pasirinkti įvairaus sunkumo užduotis“, „dalykų mokymas anglų, vokiečių, prancūzų kalba būtų naudingas tik popamokinėje veikloje, projektuose, būreliuose, bet ne pamokose“. Dar 5–6 mokyklose mažiausiai pritarimo sulaukė teiginiai: „per paskutinius 2 mėnesius iš manęs mokykloje niekas nesijuokė, nesišaipė“, „su mokytoju planuojame mano mokymosi tikslus ir žingsnius jiems pasiekti“. Tėvų apklausos rezultatai pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Tėvų (globėjų, rūpintojų) apklausos duomenys

Teiginiai	Mokyklos
<i>Aukščiausios vertės teiginiai (verčių vidurkiai: 3.4–3.8)</i>	
„Per paskutinius 2 mėnesius mano vaikas iš kitų mokinių nesijuokė, nesišaipė“	Kuršėnų Stasio Anglickio mokykla, Bazilionų MDC, Bubių mokykla, Ginkūnų mokykla, KLIB, Kužių gimnazija, Meškuičių gimnazija
„Mokykloje mokytojai mokinius moko bendradarbiauti, padėti vienas kitam“	Kuršėnų Stasio Anglickio mokykla, Bazilionų MDC, Bubių mokykla, Aukštelkės mokykla, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Drąsūčių mokykla, Gilvyčių mokykla, Ginkūnų mokykla, Gruzdžių gimnazija, KLIB, Kužių gimnazija, Meškuičių gimnazija, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Šakynos mokykla, Verbūnų mokykla, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Mokykla skatina mokinius būti aktyviais mokyklos gyvenimo kūrėjais“	Bubių mokykla, Aukštelkės mokykla, Drąsūčių mokykla, Gilvyčių mokykla, Ginkūnų mokykla, KLIB, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Raudėnų MDC, Verbūnų mokykla, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Mokytojai padeda mokiniams suprasti mokymosi svarbą gyvenime“	Bazilionų MDC, Bubių mokykla, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Drąsūčių mokykla, Gilvyčių mokykla, Kužių gimnazija, Meškuičių gimnazija, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Raudėnų MDC, Šakynos mokykla, Verbūnų mokykla, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Mokykloje atsižvelgiama į mano vaiko savitumą (gabumus, polinkius) jį ugdant ir mokant“	Drąsūčių mokykla, Gilvyčių mokykla, Meškuičių gimnazija, Raudėnų MDC, Šakynos mokykla, Voveriškių mokykla
„Aš esu įtraukiamas į vaiko mokymosi“	Bubių mokykla, Gilvyčių mokykla, Ginkūnų mokykla,

sėkmių aptarimus“	Kužių gimnazija, Naisių mokykla, Raudėnų MDC, Šakynos mokykla, Verbūnų mokykla, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Mokykloje organizuojama socialinė ir visuomeninė veikla mokiniams yra įdomi ir prasminga“	Drąsučių mokykla, Ginkūnų mokykla, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Raudėnų MDC, Pakapės mokykla
„Mokykloje mano vaikas sužino apie tolimesnio mokymosi ir karjeros galimybes“	Bazilionų MDC, KLIIG,
„Mokykla suteikia mano vaikui pakankamai istorijos, geografijos žinių ir įgūdžių“; „mokykla suteikia mano vaikui pakankamai gimtosios kalbos žinių ir įgūdžių“; „mokykloje dėmesio pakankamai skiriama mokymui įsivertinti savo žinias ir gebėjimus“; „mano vaikas mokykloje turi visas galimybes išmokti tai, ko reikia“; „mokykla suteikia mano vaikui pakankamai gamtos mokslų žinių ir įgūdžių“	Šilėnų mokykla
Žemiausios vertės teiginiai (verčių vidurkiai: 2.2–2.8)	
„Mano manymu yra labai gerai, kai vienoje pamokoje mokoma kelių dalykų (pavyzdžiui, užsienio kalbos ir geografijos, istorijos ir lietuvių kalbos, dailės ir muzikos, ir pan.)“	Kuršėnų Stasio Anglickio mokykla, Ginkūnų mokykla, Kairių mokykla, Gilvyčių mokykla, Kužių gimnazija, Meškuičių gimnazija, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Raudėnų MDC, Šakynos mokykla, Verbūnų mokykla, Pakapės mokykla
„Dalykų mokymas anglų, vokiečių, prancūzų kalba būtų naudingas tik popamokinėje veikloje, projektuose, būreliuose, bet ne pamokose“	Aukštelkės mokykla, Bubių mokykla, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Drąsučių mokykla, Ginkūnų mokykla, Gruzdžių gimnazija, KLIIG, Kužių gimnazija, Meškuičių gimnazija, Naisių mokykla, Pavenčių MDC, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Per paskutinius 2 mėnesius iš mano vaiko mokykloje niekas nesijuokė, nesišaipė“	Aukštelkės mokykla, Bazilionų MDC, Gilvyčių mokykla, Naisių mokykla, Raudėnų MDC, Voveriškių mokykla, Pakapės mokykla
„Mano vaikas gali pasirinkti užduotis pagal savo gebėjimus“	Bazilionų MDC, Bubių mokykla, Kairių mokykla, KLIIG, Meškuičių gimnazija, Naisių mokykla, Verbūnų mokykla
„Įvairių dalykų mokymasis užsienio kalba praturtintų gimtąją kalbą“	Bazilionų MDC, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla, Gilvyčių mokykla, Ginkūnų mokykla, Meškuičių gimnazija
„Į mokyklą mano vaikas eina su džiaugsmu“	Kairių mokykla, Bazilionų MDC, Voveriškių mokykla
„Jei kai kurių dalykų pamokose būtų mokoma užsienio kalba, noriai leisčiau savo vaiką į tokias pamokas“	Gilvyčių mokykla, Kuršėnų Daugėlių pagrindinė mokykla

Pagal mokyklų pateiktus veiklos kokybės įsivertinimo duomenis apibendrinu Švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė Margarita Pavilionienė.